

PP. 1-23 Family organization
 and sections of Mohlabe, Bethany Mission
 685 of Mohlabe's people
 685 ind 20/11/44 P. 34 P. a Oe Colaco
 pp. 72 13/11/1944

Bomoloko, Tswalanô, Melaôya boethswarô.
 Bomoloko, Maloko uaxa Mohlabe, seto
 pane Mahlabe, oile a tšeya mosadi
 byale mosadi, a ba le bana ba babedi,
 maina a bôna ele Masumu le Mo-
 hlabe. Byale xe ba xadile yaba ba tšeya
 basadi. Masumu ebe ele ngwana wa pele
 fêla a sakwe melaô ya raparwe, Mhlak
 e a ekwa melaô, a moruka dilô kamo
 ka, byale lehung la xaxwe, mokhalabe, ba
 ile ba xobakanya banka, ka morato xa sell
 ô sa xaxwe, ba beya morolo setulong, b
 yale moratho aye, rapa oile aye kxozi
 ke ma, ka bana la xore melaô ka moxa o la
 êtšemma, banka bane xo yena oke o neš
 pula lehono, a tlotara ya ka pokeng ya
 sevôbeng, byale xe a boya yana, ka mo-
 rato, ba kxobana xôna, bave, xo morolo o ke
 o neš pula, byale aye, masumi šala
 ng le dilô tša lena, tba wa tlotale mo
 sadi le bana ba xaxwe, a ya a dula mon
 amalla, le sethšaba se sengwê, byale
 kxozi ya šala ele moratho. Ke moxa a

685

2

K34/82

napa yaba ba xa Masumu, byale bala ya
 ba ba xa Mohlabe, emp ele bana ba monn
 a o tee. Meloko ya batho e ka mextwa e:
 Mozlotolo, Malome, Rakxadi, Ramotolo,
 Ranguane, mmamotolo, ~~ma~~ mma
 nguane, makhali, motswala, ditxa
 itšedi, ba xatho. [Byale ke hlaloša meloko
 ya Mohlabe, byale mohlabe, o tšere mosadi
 nguana Masede, a bēlā a bana ba ba
 hlano, Sepalo, Tselayaborwa, Madisane, Ma
 tsebe le Maleōpeng, byale Seropane xe
 a bōna bana ba, ore ke batlotōlo, bōna bare
 ke makholo. Ele xore mmature bana xe a
 bōna papature lesotana, ore ke matwale
 mmature lesotana, or mmatwale. Bana
 ba ~~mosotana~~ xe ba bōna batswadi ba
 mmature bōna, ban makholo, ele xore
 papature bōna le yena xe a bōna batwa
 di ba mosadi waraane, ore botakholo.
 Kabaka le me la tšeano e me ke toka ba
 dira moloko ka otee, madi a monna ke
 mosadi a dirile xore ba tsualane.
 Bana ba papature mosadi, le bana ba monn
 a le mosadi, ke batwala. A nere Sepalo

Mohlabe o tšere, Matsoatlakó Maseôkôma, ke
 ngwana wa Mabuakanye Maseôkôma, mo-
 adi waratwe ke Mafedile Maseôkôma, bya
 le aba le bana, Maseôkôma, banenyana
 le bašemanyana. Bana ba Maseôkôma
 ba tšeya basadi, Modimo wabafa bana
 ditlotolo tša Mabuakanye, byale Sepalo
 le ngwana Maseôkôma ba bêlêta bana.
 Bêlêta bana ba Sepalo xe ba bôna bana
 ba Mabuakanye bare, bomalome, xe ba
 era ditlotolo tša Mabuakanye bare,
 batwala, le ditlotolo tša Mabuakanye,
 dira bana ba Sepalo bare batwala.
 Bana ba Sepalo ba swanetše xo tšeya
 mosadi, setlotolo sa Mabuakanye, o tšeya ke
 ngwana wa pele, le xe ngwanenyana a se
 morate, fêla batwadi ba swanetše xo m-
 atša xone sepela, o sepela rakradi a xo,
 le xôna motlotolo a lelapeng diaila, ngw-
 anenyana otlaba akua. Meloko ehlata
 bathong ka bana la xo tšeyana, fêla diê-
 to, le difane tša bôna diafapana. Byale ka
 yena Maseôkôma ke xone Masumu le Mohl-
 abe ke bana ba motho ka otee, fêla diêto

le difane difapane. Mohlabe ore, ke Mohla
 be wa tsueti a mokwala, wa xokwala
 bopedi le tsakwe, Mohlabe o wele lwale
 ng naka la pula la rōbēxa. O boya sexodi
 kane mošeteng, xa ra mafoladi a motoši,
 xa ra moto motšwa hōle wa a tša xo raša
 mafōtla, sexodikane oiša moano, o boya
 setalataleng. Masummu ore, o boya
 monamalla xa xopa dibarudi, xo rulwa
 xo xomo le motho, o boya sexodikane moše
 teng xa ra Madame a mohlaka, mowe
 mabudi a petšho mohlaka. Sexodikane
 oiša moano, o boya satalataleng. le xa xo
 le byale ke nama etee, fēla ba bile ba tšēlana
 ngwana Masummu o tšwala xoxi xa Mohla
 be, eng Masummu xa tšee mosadi xa Mohlab
 e, kabaka la xore Mohlabe ke moratho. Ke
 xore xe motho a kaba le bana, a bēlētā mo
 šemanyana, ka moratho, a bēlētā e mongwē,
 xe ba tšere basadi, mosadi wa moratho, xe
 a bōna motolo wa monna wa xaxwe ore ma
 tsuale, fēla wa motolo xe a bōna moratho
 wa monna wa xaxwe, ore ^{xoba moxadibo.} monna wakā,
 le xo rōbala o rōbala nae, motolo xo aila

xo rōbala le moratša moratho. Dikxaitšedi
 le tšōna tšo dira melako, xo batho ba we
 ba matšeyayo, fêla ngwana wa ngwa
 nenjana yo a bēlēvileng pele, xo banenja
 na, ke kxadi baneng ba dikxaitšedi tša
 xame, byale ka Matsebe Mohofe ke
 ngwana Mohlabe, byale o tšene ke Mo
 hofe, se senquē le se senquē se
 se dirinayo, o swanetše xoba xōna, xo
 bolēle yena, byale ka kōma xa etšwa,
 o ba etella pele moaba xomēla are, se
 pelang xa botse, badimo ba be le lena,
 le per o swanetše xo bera badimo, xov
 e ditlotolo ditšwela kaxala, badimo ba
 rōbale, ba fumane tša xaja, le byale ka
 malwetši a bana, xe badimo ba belaēla xo
 phasa yena. Ya mošalato morato pele-
 tong, ene xe motolwane a hwile, byale
 a kxōna a phasa. Mōkho oxola ka ditsha
 bi, Mohlabe o na le ditlotolo tše dintši k
 a bana la dikxaitšedi, ka Matshaba o
 na le ditlotolo, le xa Mohofe, le xa Masede
 le xa Moari, le xa Morema, le xa Mahlō,
 le xa Mametša, le xa Mokxotho, le xa

K34/82

Papela, le xa Thobetsane, le xa Kemele.
 O tibile difate kamoka na batlotolo, le xe
 ntwa e ka tsoa, batlotolo, ba swanetse
 xe tshusa makholo wa bona. Basemany
 na bona ba dira leloko la khoro, kabaka la
 bona, o kwa bane khoro ya mokete eziik
 motho a ka seke a dira selo. Byale
 taba e ngwe le engwe, xe e hlalile ba
 swanetse xo bitšana, ba veršana na yo
 na, xoba ngwanenyana wa nyadima,
 fela mome, ba swanetse xo bitša le
 malome wa bona, le mokhonyana ya se
 tšeng a tšene mesali, xore xe ba phophē
 la a be a teng, le xe ba dula khole ba
 swanetse xo roma motho a yo mitša
 pele xa xore a fihle, xa ba bolele selo
leloko la khoro. Ke batho ba batswalane
 ng, byale ka Mohlabe, Masumu, Masete,
 Papela, ke tšona dikoro tše dikholo, mo
 sethšabeng sa xa Mohlabe, byale tše
 dingwe tše nyanyane ke, Makokoropo,
 Ratanya, Mongale le Moyeni. Mohla
 be, ke yena e matolo, olatela ke Masumu
 ka morao ke Masete, wa mafelole Papela.

K34/82

Dikxōrō tšena, ke tšōna beng ba kxōrō ya
 Mohlabe, o tšwa naba Tubatse, Mofa-
 ladi e mongwē le e mongwē, xea fihla
 o swanetše xodumediša madula, xo
 Mašumu, xoba Masele le Papela. Go we
 a tšenaro ka yena, a mofihletša mo-
 šate kemoka ke motho wa xarwe, xa
 a na le malato le e mongwē o betaye
 na, a maisa mošate. Byale ka di-
 kxōrō tše, Saai, Tselane, Moyeni,
 Mongale, Maleto, Malesa, Byane,
 Mašilu, Matomane le Maile ke ba
 tho ba Mašumu kabaka la xare ba
 tšene ka yena, xea fihla mo naten-
 g e. Mongale ebe ele motho wa mokxo-
 tho, byale erile xea mokxotho, a hudu-
 ta mo natenq ya Mohlabe, yena are
 na ke ngadile, nka seke ka ya le lena
 kemoka ya napa ya ba Mongale wa
 molapong. Moyeni o tšwa ana le se-
 tšaba sa xarwe, Maile, Maleto,
 Byane le Tselane, byale xea fihlile
 mo, Mohlabe aile are, batšang Moye-
 ni, a lahlê dikōmana tša xarwe,

mahutuntutu a lle a le mabedi seleteng
 ka setee, a ka tlota a rarana, byale
 Moyeni a dira byale, e le xore Moyeni
 o tšwa e le ngaka, byale ka tšatši le
 lenqwê kxōši ya babya kudu, a fihla
 are, a Morena eka ba o dira keng,
 yaba beng, ba kxōrō bare, o nyaka xo ts
 eba wa dirang, a fetola are, a wa
 barena, ke lonile bošeto ke tšwene mo
 di wa sehlare, byale kare xo mofa so
 na, ka bōna a lekaone. Mo mongwê wa
 ba kxōmana are, êlang hlōkō, polelo tša
 moyeni, sa xophedisa motho xa setse
 bye, fêla are motantane o uwe atli
 lō xo fa morena, yena a thome a uje,
 a dile monaō, xo fihlela le tšatši le e ya
 madikêlo, a ile a dira byale e rite xe le
 tšatši le ya madikêlo, bare xolokile mofe
 a mofa, yaba o boêla xae, erile esale
 xosasa a fihla, are, a molwetši, o
 rōbetše byang, bare, wa lafile, o dutši
 le dijo wa iša ka xamong. Yaba ke
 mo ka kxōši e fodile, byale ke xōna
 ba tšeba Moyeni xore ke ngaka,

ba mohlókómēla xaxolo, xe xo axiwa
 motse ba bitša yena, bolwetš; byo bong-
 uē le byo bonguē ba bitša yena, le xe
 mosadi a sabēlē e ke yena. Kemoka
 kabaka la bongaka bja tathu kxōrōng
 ya mošate, o tšena ka noži, xe ba mo-
 šeta bare, ke matšikimane a mokoko nga
 ka sealafa baōra. Dinkōrō tše ditšene
 +o ka Masete ke Makōkōrōpō,
 Rarama, Mahlab, lokweng, Thok-
 wane, Mathake, Pakxwale, Moraba
 Makōra, Sebaše, Sebatane, mala le
 Sekoka. Moraba o tšwa
 le Sethšaba, fēla a sena kōmana,
 empa kōma a bolatša, byale ya re
 xe Masete a metaxo Morena, More-
 na a re, molesetšeng a bolatše. O be
 a no bolatša a sa nthe sebetō, fē-
 la peu o be a sa'ale, e be a letēla
 Mohlab e a nthe, le yena a kō-
 ne a lema. E re xoxola ya tatha le
 kxeswa, le hono a hlanotile, o kizimēla
 kxōrōng ya Makhutšūe ka noži, le xa
 xo lebyale ke maidi maenkōtšōmetša

ba kho ba sarate, Byale ka bakka le
 ba monthšiša sebetōša kōma, ba
 motšā xone e monyana a ekeeba e mo-
 xolo pele xa mong wa tšwe, xe o sadu
 mele, ere, phata e ēto, a re tšobēla ke
 kuile, a ebe šēbešēbe, Ma rōba le ova
 a dumēla, bare xe ele kōma o tšie, mo-
 laō re xo file. Raxhal Raxxwale
 le yena o tšile le tššabana sa ta
 xwe, a tšie kōma le yena. le yena
 a ekxadisā pele xo mong wa tšwe,
 byale mong wa tšwe, vile a mopya
 tla hlōtō e ntso, ere, a se sabolotšā
 kōma, le yena a dumēla. le le-
 hono xa sabolotšā, empa bakho
 ba tšwe wa baahlōla, kabana la
 xone vile a rapēla na naka la tšou (mo-
 sadi. Mahlabe, xoile xevare xe masoša
 vile xo tšoma, monxalabye wa xa Mas-
 ete, bare ke mokana atau, a tšopa
 mosadi, bare ke Ngwana Mpono,
 byale a ya, a mēra mošate, byale
 na xe ebe e leyo matše, monxomana
 a dula nae, empa kkošī ya xana

yane, le sa mosadi ke wa Masete, bya
 le yaba o šetše a moimšitše, e rile xe
 etlola a fihla xa ~~the~~ Masete, a bēlēra
 ngwana wa moše manyana bare,
 ke Matēkētla, byale nmatwe, aile xe a
 thoma xore wa mota lēla, a hwa, byale
 ngwana a šala a xola xo fihlēla eba le-
 satana. Xe a dutše xōrōng afēla a
 ekwa ka mokwano batapileng nma
 + me ka ōna, byale kabaka la dipolē,
 tše a dikwano, a bōna xa batse xore-
 xokaone xore a tšee mosadi xo Mase-
 te. Byale a fereya moredi, a Sarasāra
 Masete, morwa wa Mokanaatau, ngu-
 anenyana, a morata xaxolo, leina la
 xaxwe Maphurane Masete. Papanwe
 ngwanenyana a bitša, ba xabo, xore ba tše
 ba mokwiše taba e, xe bakxobokane, are
 ke makatša ke ngwana, ore, o nyaka xo
 tšena kxaitšedi ya xaxwe. Byale ba m-
 a bathoma xo makāala, xe ba butšiša
 lesatana, byale la xe ke ya monyana, ngwa-
 nenyana le yena are, ke hwa ka yena. Byale
 ba leka ka māatla, xo bahlalōšetša, xore le ya

tšeba xore ke bohōla, ngwanenyana yo ke ka
 a itšedi ya xaxo, xo ka seke xwa dinēta xore
 le tšeyane, empa le xaxole byale xa bakaba
 kwa. Byale rapatwe ngwanenyana are,
 ditaba diwanetše xo ya mošate, bare xoloki
 le ka xobane, bana ba ba re hlōlla. Xe ditaba
 difihlile Kxōrōng, ba leka koba sekisa, ba no bo
 lēla byale ka pele, yaba kkoši, ere ba swanetš
 we xo bolaiwa, a ya ka nlong, xo tšeya le rum
 u, byale makhomana e monqwē are, morena
 o seke, wa bolaya, bōa mmatwe lesatana
 oile a topiwa, mohlomong madi a mosadi
 yo wa xotopiwa a boale kudu, yaba morena
 are ba lesetšeng ba tšeyane, ke mona ba tšeya
 na. Byale mosadi a balempa a bēlēta moše
 manana bare, ke leya ke Mohlabe. Byale ba
 tho bathoma xo makoala, xe ba butšiša
 are, le nna rapatwe, ke nna Mohlabe. Mma
 ne oile xotopiwa, a beka mošate, byale
 makhomana wa mošate, a bēlēta nna, ka xo
 rialo, xa senna madi a xa Masete. Empa
 le xe a boletše byale, xabaka baakwa, yena kko-
 ši ka noši, oile a tšeya ngwana wa Matē
 kēka, xe bare, xo ya kang morena, kxanthe

Matêkêkta, ore, o bêlêrile ke baya Mohlabe, le yena ka noši ore, ke yena Mohlabe. Mohlabe are, xa se waxa Mohlabe, ke waxa mabakane a rangêi kxapa se namêla le fatô, ba xolo ba salenamele. Moxalabye yome waxa Mabakane, matšatši a boleho, ona le di tlotolo tše dintši, le tšona dine ke tšona tša xa Mohlabe. Empa le xa xole byale xa ba fete, beng ba kxôrô, baya ke bomaidi matxôkxômetša, batho ba sarate, xa bane taba.

Raxanya. Ke wa kxôrô ya ba Nareng, byale akile a nwa byala kamšatla, ka mošate. E nile xe ana le motopôlo wa xore a tlate, a sepela a libile lapa la mošata, a fumana mohu maradi, a thoma ko bolêla ditaba tš'a a xo sekuale, byale Mohumaradi are xo yena tlotla kapêle, ditaba tš'a xa xo dinferola dibete, byale monna, a kwa ta, a raxa mohumaradi ka moletre yeba xaxôna monna xae, ba ile xo bolatša ba dikana setiyong. E nile xe mohumaradi a hlaba moxoxi, xe basadi ba tš'olotêla moxoxi, yaba

byala bothoma, xo ê kôlôta mahlông a monna,
 a thoma xo thšaba, xe banna ba ekwa
 mekxoš; xae, xe ba kitiina ba fumana
 a thšabile, ba wêla dinaông tša xaxw
 e, erile xe ba mōna, maba o thsela noka
 ya sekxwai, ba motomêla, ka bakala
 xone molaō xa ôdumele xone, xe motho a
 thšaba are xo thsela noka la molakêla. Byale
 ke xe a etla a dumedita, xa Mohlabe a mo
 dumella xo dula, fêla ditaba tša xaxo re
 dikwile xone o thšabileng kxōrōng ya
 xeno, o raxile mohumaxadi wa Morena,
 o seke wa raxanya le wana, are a wa
 ke bakala dinō thobêla. Byale xe a finla
 kxōrōng a lōša, ba fêla bare ke raxanya,
 byale byale xo fihlêla, le yena kanoš; are,
 ke yena raxanya, xa na le hono o išile di
 tlatolo e šetšê e le moloko o mongata. Ba
 na le ditlatolo tšu xaxwe ke moke ke tša xa
 Raxanya, ke ba rumilwa ba xo tšasa
 tšama ba bitša ba ba nate le molato kx
 ôrōng. O byale ka Makōkōrōrō, yena o ile
 are, mankōnō, a hlohla ke phate, wa tiya se
 hlata sa ôna a tšwa ka moke a thoma xo

moloma, byale ele xore ka leina la seaxa-
 bô bare ke Makôkô-rôpô. E le xore xa a ricalo-
 o be adinêla xore phalafala elle ba kho-
 me ntwa, le Banareng, ele kôša meha
 ka moka, bare xoyena, tšeya phala o
 letš'e, a e letš'a, banna ba phalla phala, xe
 ba fihlêle, yaba kxotš'eve, monna yo one
 a re khomeng ntwa le Banareng, yare
 xe ba sešo ba fetola, a êma are, le ~~mo~~
 makôkô-rôpô (makôkô) wa tšya ka phala
 a fihla a xoloma ka moka. Byale banna
 bare wakwala, fêla re salapile rehlaba
 ke kudu ka ntwa ya Matsipi, re sa la-
 pile. Ke moka xe ba mōna bare tama
 Makôkô-rôpô, ke moka e napile ke Makôkô-
 rôpô. Kxotš'i ya tšibiš'a batho xore xotlo-
 ta lehošo Makôkô-rôpô, ke molitš'i wa
 phalafala. Bana le ditlotolo ke ba xa
 Makôkô-rôpô. Meloko le beng ba kôšô
 ehlaka ka yōna trela e, ya tswalanô,
 le tšêlanô, byale byale xo fihlêla ele lena
 batho ba tee.

Melaô ya boetswarô. Batho ba ba latêlê
 lanano ba, batswadi, Makholo, Rangwa

ne, Rakxadi, Malome, mmamotolo,
 mmangwane, Ramotolo, ~~Rangwane~~,
 marwané, dikxaitledi, batswala, bana
 ba ramotolo, bana ba rangwane. Kudu
 kudu ngwana e mongwê le e mongwê o
 swanetše, xo itswana ka molaô mona
 bathong ba, Makxalo, Malome, mamoto-
 lo, batswadi, Ramotolo, bana ba ramotolo,
 le Rakxadi. Wa nyatša bōna o ka seke
 wa ba le mahlatre. Makxalo wataxo xe
 a xo roma ka e le ka e o swanetše xoya,
 o seke wataxo, o ka xo bēlētšela moradi.
 Xe a xobitša, xoba bošero aye, ~~matloto~~
 ngwana ke xoroma kxale, le xona o ē.
 Kamaka batho bana ba ngodilwego mo-
 kxakale, o swanetše xo dira sesengwê
 le sengwê, badimo batlaba le wena, ka
 maka batho ota bōna ba xorata, bane
 ngwana wa mokete o lokile kudu, wa
 rometa, eka a katla a tšeya ngwana
 waka. Wa balaya monyana e fa ma-
 lone a xo, moniomong batswadi ba xaxa
 xoba Ramotolo, Rangwane le Rakxadi
 ba tla xoruta melaô. Monna yo mongwê

bare ke Ramaja Moyeni, oile a ba le bana-
 ba, uapere Ramaja, le Motxakō, le Patlana,
 le Sekalokala le Tsualedi, ke bašeman
 yana kamoka. Byale raparame bōna ke
 ngaka ekhalo, byale a bitša yo ngwana
 a ne ke a moroma ba xana, mafelōng
 a bitša Patlana, a moroma a dumêla.
 E le xore ke morakho o a bōna, byale Motx
 alabye se sengwê le se sengwê a no roma
 yena, xo ēpa dihlane, ka tšatši le lengwê
 are ke sa ka ka bōna kore, xe nka morom
 a khole o xia dumêla are ngwana e tla
 mo, dihlane kamoka o ēpile, byale xo šetšê
 tometšō, e ya Phalaborwa o ēpa sehlane,
 sekêke, ngwana a batho a tloa a ya Pha
 laborwa, aya a boya naso, motxalabye are
 ke lebotile ngwanaka, dula fase okhu
 tše. Ka tšatši le lengwê xape, are ke tla
 xo lapiša ngwanaka, xōna le o morom
 o o šetšêro, e ya matloumenq o ēpa, ke
 moblane nke te, a moroma matheko ka
 maka, a noya, are xe ana le barolwane
 moxale, xe babolaile rudi xoba kxomo,
 yena a rofêla a sa mohlokšmêle, a hlōkō

mēla baxolwane. A savate a kadula kxau
 fzi le yena, empa xo moroma xōna a mor
 ama ka monwa zaka kōnato ka vna. Eri-
 xe byale a bōna xone wa babya, bolwetši byo
 a ka sekeho a phela, a bitša nguana e
 mongwē le e mongwē ka xohlatlamana
 xo bōna, are wena xa se hūile, o tšee se
 hlare seke, a seke a motsā mosomo wa
 sona, byale byale xa fihlēla ba felela
 ka moratō a bitša Patlana are xo yen
 a, dija kamoka ke tšila tša menō,
 keile ka bōna tšatš, le lenqwē xe ke efa
 baxolo baxo dilō tše dibotse wa šōšopa-
 re nya sefahlotō, o seke wa dira
 byale nguana ka, o bahlonghē. Sepela
 o nkēpēla sehlange xana le hono, o tšise
 moserane, a dira byale, a fihlēla batho
 kamoka batlatile xae, a fihla a mofa.
 Byale makhalabye are xo yena dula
 fase, a dula. Are wa bōna ka tšā
 tšī la xone le la xone keile ka xoroma
 kxale le kxale keile mohlomong o tšaxana
 empa aile wa ya, byale o ntheletšē,
 nahlang & ke e hwa xe baxalo ba

ba bana dihlare wena o no dula kowa
 theko, otlare mafelong o tšee se, ke se
 hlare sekete. Dihlare kamona ebe ke
 no + omona ditšona, sehlaru sekete se
 hlakana le sehlaru sekete, byale byale.
 O seke wa valoka ka tšona, o kwile
 bohloko xe odibēnkēla. Tšela nka seke ka
 hwa ka pela, xo tšwengyēta ke ya tšwe-
 nyēta, eka modino o ka mpitšā ka pela.
 Ka mabanyana o botše mmato otle na
 e, ka mono ntlong yana. Xe ba buile
 mašemoing ngwana, are mma papa
 wa xo bitšā, kamotšalema, ba ya, are
 xo mosadi kraola phewē e le to malaleng
 waka, mosadi a dira byale, byale are
 o to ngwana, to mala morini wa ph
 atleng yana le ka senkōšing, a dira
 byale, yaba ore xo ngwana elib kamona
 ke xo buditšē šalang, xe a rialo a to
 bala, yaba kenona o kwile. A wa ba
 bitšā ba xabo, ba moloka. Byale le bana
 la xo aroxana dihlare la fihla, ba xolw
 are kamona bathšaba xo tšēya, ka
 bana la xone xa ba tšefe mošomo wa

tšōna. Byale yaba moratho o tšeya sa xax
 we, dula kamoka tša boēla ka ntlong,
 ka tšatši; le lenquē Papi Putlana are,
 mpheng dihlane kamoka ke dišum-
 miše, bare ruwala o ba o dišumiša, ke
 maka a dimwala. Ke lehono ke ngotla
 ekhalo, sa moreba se fumana sa
 moreba. Lehono bare papa abōna obe
 a sabarake.

Hlomphō. Motho emonguē le emongu-
 ē o swanetše xohlompina, xe malone
 a bitša ore malone, Ramatlo, Ra-
 matlo byale byale muna ana
 a ngodilweo. Ka ntle le tlu aēlanō
 xōna ke thaka le thaka, bahlomphana ka
 botolo bya bōna. Zela xe bahlakana le
 monna bare tama morena, le yena
 are morena bana bana. Manenyana
 xe bahlakana le thakana bōna bare,
 dumelang, kxanthe xe bahlakana le
 e mavalo bare, re aloša. Ke ba fihla
 ka xae, ba fumana banna ba dutše
 kxōrōng, basaeli le banenyana ba
 kwatama ka dinxōni baloša ka

diatla, banna ba diamele, ba kxōna
 bathakxoxa, manna e monquē le
 e monquē, xe a fihla kxōng a fuma
 na banna ba banquē iaba dumediša,
 ke moka ba tšeya maduma a xaxwe, ba
 a iša xo yo matolo. Xe monna xoba motse
 ta a tsatile, esale xosasa, xe banna
 ba banquē ba fihla ba swanetše, xone
 tana morena, a kxōne a motšiša xone
 o tsatile byang, a monlalošetše, ke yena
 aye ke butšiša wena, le yena aye a
 wa ke tsatile. Basemanyana le
 bōna xe ba fihla bare, taba morena, bare
 morena. Xe ba dumediša morena, ba swa
 netše xona ntlong ya xaxwe, bare tšhōla
 manna, dikae tša bošero, a wa ngwa
 na ka disarōbetše. Basadi xe a fuma
 na basadi ba xabo, ore xedloša, bare mo
 rena. Xe bale mašemong, bare mašumi
 balimi, xe a fetola, ore xo šongwang, are
 tše ke xōna boesa boe ya pele. Xe banna
 le bōna bare mašumi, yena xe a fetola
 ore morena. Basadi xe ba dumediša
 morena, ba kwatama fase ka matolo

hlāto ya inamēla fape, baloša kadi
 atla, xo fihlēla a fetola, ba kxōne, ba ina
 molota, ele xone banna bōna ba motu
 atama fēla. Mokho wa moyene, ore
 tama dikxoši, ke mota bōna bare more
 na nqwana wa morena. Dikae
 nqwana wa morena, xoba o tōwa
 kakae, byale a thoma xo hlaloša. Ke
 baišitšē maduma a xaxwe, xa kōna
 le tša xoja, bare leke le a ra betšē, mo
 eti atle ka mono. Klamphō ya xobitšā
 na, nqwana xe abitšā papatse ore pa-
 pa xoba mma ba lebitšā, xe papatšwe
 nqwana a bitšā nqwana wa xaxwe
 ore tama, xe eke wa nqwane nyan-
 a, ore ke ya dikwa, xba ke a raba, ke
 xe e le mang le mang ba morialo, fēla
 dithaka tša bōna bare, mokeke ka
 leina, xe a ra bela are e. Ke ba
 mibile: nqwana ya monquē xo
 bitšā, monna ya monquē, xe a e
 na le nqwana ore, papatšwe mokētē
 ba lebitšā, xe a sena nqwana
 ore ba lebitšā bare, mang, a šupa

685

K34/82

23*

ka monwana. Makhalo wa xaxime
 ome makhalo, ka moke o ba bitša
 tsuanêlō ya bōna. Xona le batho baba
 ngwê ba tekwa ya e mebe eeng
 xe babitša motho e makhalo ba mitša
 ka leina la xaxime, le xo supa motho
 ka monwana wa supa, xa wa loka
 xo supwa malai ka ôna, tšale ka
 xe motho a ka fihla, la mohlalêla ka di-
 jo la bōna a ija ka tšoto la mphara,
 mong wa dijo, o tšale matsša xone
 xe o sa tšake xaja esa, o tšaka
 xone ke seke kaba le mabêle. Motho
 wa mahuta o me wa matsša,
 o sitile ba tšwadi ba malaya,
 ke maha ke madimabe a xaxime.

End G. 685.